

تشویق کودک به خواندن نماز

یکی از دغدغه های مهم در امر پرورش و تربیت کودک، مبحث نماز و ترغیب کودک برای انجام داوطلبانه فرایض دینی می باشد. گاهی والدین در مسائل دینی با دو رویکرد افراط و تفریط با کودک خود برخورد می کنند. گروه اول که به افراط گرایش دارند با ایجاد نوعی دیکتاتوری و قانون اجبار گونه نسبت به فرزندان، همواره کودکان را وادار به انجام اعمال عبادی کرده و باعث سرخوردگی کودک از مسائل دینی می شود که این رفتار اغلب باعث می شود نمازخواندن کودک مشروط به حضور والدین شود.

گروه دوم والدین که به تفریط گرایش دارند نسبت به انجام فرایض دینی کودک بی تفاوت هستند و روش سهل انگارانه دارند. این طیف از والدین معتقدند که خود کودک باید به این نتیجه برسد که نماز خوب است، اما باید گفت که تا ارزش کار برای کودک تشریح نشود و کودک تشویق را از جانب دیگران دریافت نکند، نمی توان انتظار داشت که این کار را خودخواسته و اختیاری انجام دهد.

برای جلوگیری از افراط و تفریط و گزینش روش متعادل برای تشویق کودکان به انجام اعمال عبادی راهکارهای زیر با اتکا به تحولات روانشناختی کودک و نیز روایات و احادیث وارد شده پیشنهاداتی ارائه می شود:

۱. والدین باید به عنوان الگو در انجام فرائض دینی فعال بوده و از خود توجه و اشتیاق نشان دهند. مثلاً با احترام، سجاده ی نماز را در مقابل کودک پهن و جمع کنند.
۲. والدین با همراه کردن فرزند خود در طی مدت زمان نماز خواندن یا روزه گرفتن، کودک را با فریضه آشنا کنند. (ممکن است کودک با نقش بازی کردن با شما همراه

- باشد و موضوع را جدی نگیرد که جای نگرانی ندارد.) بهتر است برای کودک سجاده ی جداگانه پهن شود که کودک احساس فردیت پیدا کند.
۳. در نظر گرفتن جای مناسب، تمیز و اختصاصی در منزل برای نماز، اهمیت فوق العاده ای در ایجاد انگیزه و اشتیاق برای انجام عبادت دارد.
۴. کودک را هنگام نماز خواندن تشویق کنید، مثلاً برای اولین نماز برای او جشن مختصری بگیرید.
۵. درباره فلسفه نماز و ضرورت نماز خواندن با او صحبت کنید (لازم است که صحبت ها متناسب با درک و فهم کودک باشد که بهتر است از یک کارشناس دینی یا روانشناس کمک گرفته شود).
۶. کودک را با دوستان و یا افراد فامیل که اهل مسجد، نماز و توجه به فرائض دینی هستند آشنا نمایید و ارتباطتان را با این خانواده ها افزایش دهید..
۷. همواره برای نماز خواندن لباس زیبا و خوشبو استفاده کنید. در این صورت، نماز با رایحه ی خوش برای کودک تداعی شود.
۸. در اوایل از تکالیف ساده شروع کنید. مانند روزه کله کنجشکی یا نمازهای دو رکعتی و ...
۹. به ازای هر وعده نماز به کودک کارت جایزه یا ستاره دهید و در نهایت کارت ها و ستاره ها را با پاداشی که کودک دوست دارد معاوضه کنید.

سید حسین سیادتیان

کارشناسی ارشد روانشناسی

دانشگاه اصفهان